

การโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์ กับ กระบวนการตรวจพิจารณา

นางกัญญา พรปรีชา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-535-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018992 ๑๑๖๘๕๕๖๗๙

TELEVISION ADVERTISING AND CENSORSHIP PROCESS

Mrs. Kanya Pornpreecha

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-535-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์กับกระบวนการตรวจพิจารณา

โดย

นางกัญญา พรปรีชา

ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

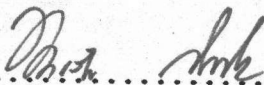
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.พนา ทองมีอาคม

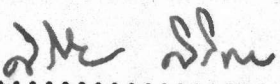
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พนา ทองมีอาคม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย สิริกาณะ)

กัญญา พรปรีชา : การโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์ กับ กระบวนการตรวจพิจารณา
(TELEVISION ADVERTISING AND CENSORSHIP PROCESS) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.ดร.พนา ทองมีอาคม 110 หน้า ISBN 974-583-535-8

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า กระบวนการและกลไกในการตรวจพิจารณาโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์เป็นอย่างไร ตลอดจนศึกษาถึงปัญหา และผลกระทบที่เกิดจากการตรวจพิจารณาว่ามีอะไรบ้าง โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) ประกอบกับการสัมภาษณ์เจาะลึก (depth interview)

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการตรวจพิจารณาโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์ เป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อน มีหน่วยงานที่รับผิดชอบมากมาย คือ คณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการ กกช. (กบว.) และคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้ในการควบคุมการโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์

ส่วนปัญหาที่เกิดจากการตรวจพิจารณาโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์ ที่สำคัญ คือ

1. กลไกในการตรวจพิจารณา มีมาก และ ซับซ้อน
2. กระบวนการยุ่งยาก และ ซับซ้อน
3. ปัญหาอวัสัย
4. การใช้อำนาจหน้าที่ แสวงหาผลประโยชน์

นอกจากนี้ การตรวจพิจารณา ยังมีผลกระทบต่อผู้ผลิตโฆษณา เป็นส่วนใหญ่ คือ ทำให้เสียเงิน และ เสียเวลา แต่ผลพลอยได้จากการตรวจพิจารณา ก็คือ

1. เป็นการกรองสารให้ผู้บริโภค
2. เป็นการป้องกันตนเอง เปรียบซึ่งกันและกันของผู้ผลิตโฆษณา
3. รักษาแนวทางการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2536.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C450477 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD: ADVERTISING / TELEVISION / PROCESS

KANYA PORNPREECHA : TELEVISION ADVERTISING AND CENSORSHIP PROCESS.
THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PANA THONGMEEARKOM, ph.D. 110 pp.
ISBN 974-583-535-8

The purposes of this research are to study the censorship process of television, its problems and impact. Participant observation method as well as depth interview method are used in data correction.

According to the study, the censorship process is complex. There are many government sections such as Food and Drug Administration, Ministry of Interior, National Broadcasting Commission and The Office of the Consumer Protection Board which take responsible under variety of laws and regulations

The major problems of censorship process are as follows;-

1. Repetition of process
2. Complexity of the process
3. Subjective
4. Corruption

Moreover, the main impact of censorship process are wasting money and time of agencies.

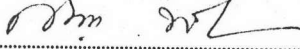
However the good aspect of the censorship process are

1. Information screening for the consumer
2. Protection in taking advantage among agency
3. Language correction

ภาควิชา..... MASS COMMUNICATION

สาขาวิชา..... MASS COMMUNICATION

ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นับเป็นความภูมิใจที่สุดอย่างหนึ่งในชีวิตของผู้วิจัย แต่คงจะไม่มีวันนี้ หากไม่ได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริภาชนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ รองศาสตราจารย์ ดร.พนา ทองมีอาคม ซึ่งได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเต็มใจ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสามท่าน ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า ในการให้ข้อมูลที่เปี่ยมประโยชน์อย่างมากต่อการทำวิทยานิพนธ์ ครั้งนี้

และสุดท้ายต้องขอขอบคุณ เพื่อน ๆ พี่ น้อง และ พ่อ แม่ ที่คอยให้กำลังใจ และปลอบใจเมื่อมีปัญหาอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ จนทำให้งานนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ต้องขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่กล่าวมาแล้ว อีกครั้งหนึ่ง

กัญญา พรปรีชา

บทคัดย่อภาษาไทย.....	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	
กิตติกรรมประกาศ.....	

บทที่

1	บทนำ.....	1
	✓ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	✓วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
	ขอบเขตของงานวิจัย.....	10
	คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	11
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	แนวคิด เรื่องการใช้เสรีภาพในการโฆษณา.....	12
	แนวคิด เรื่องการควบคุมทางสังคม.....	16
	แนวคิด เกี่ยวกับการกระทำระหว่างกันทางสังคม.....	17
	ทฤษฎีเชิงบรรทัดฐานของสื่อมวลชน.....	19
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	24
	แหล่งข้อมูล.....	25
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
	การนำเสนอข้อมูล.....	36

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
4 กระบวนการและกลไกในการตรวจพิจารณาโฆษณาทาง วิทยุโทรทัศน์.....	37
-องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิจารณาโฆษณาทางวิทยุ โทรทัศน์.....	39
-ขั้นตอนของกระบวนการตรวจพิจารณา.....	40
1 ขั้น ก่อน censor.....	41
2 ขั้น censor.....	49
3 ขั้น หลัง censor.....	53
5 ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการตรวจพิจารณา.....	58
1 ปัญหาที่เกิดจากการตรวจพิจารณา.....	58
-กลไกในการตรวจพิจารณาที่มีมากและซ้ำซ้อน.....	58
-กระบวนการยุ่งยากและซับซ้อน.....	59
-ปัญหาอัตรวิสัย.....	63
-การใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์.....	69
2 ผลกระทบที่เกิดจากการตรวจพิจารณา.....	71
3 ผลพลอยได้ที่เกิดจากการตรวจพิจารณา.....	72
6 สรุปผล และ ข้อเสนอแนะ.....	74
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	83
ประวัติผู้เขียน.....	